

M. Valerius probus unice uetustatis amator cum animaduertisset ueteres negligi: & gloria fraudari: contra cetera multa exemplaria emendare: distinguere: & annotare curauit. in eoq; se plurimum exercendo laudem non exiguam est adsecutus: Ego tanti uiri exemplo: impar licet doctrina: & ingenii dotibus id ipsum aliqua ex parte facere conatus sum. Eademq; uia ingressus & tanta undiq; asperitate confusus uix tuto pedem figere: & e silua egredi potui. Nam cum omnia uolumina corrupta sint: quae ad nostram uenere aetatem: nemo: qui se nouit attingere audeat: Probatus ille dicendi character: quia iam multis saeculis materia defuit: & dicendi exercitatio: Forensis in quendam epideictici generis effigiem uel potius umbra abiit non amplius ut credimus reditura interit: Vnde fit ut magistrum eloquentiae stilum ignoremus. quo ita deprauati sunt codices iam pluribus annis: ut non ex sententia inuenias nisi fuerint nimium amantes sui: & ex falsa scientiae persuasione molesti: qui se intelligere profiteri uelint: ea de causa si quid hoc rudi saeculo elaborauit: quod minime legentibus latiffiet: non me sed tempore lectores accusent: in quibus non emendator modo: sed ne interpret quidem bonus in minimis prisorum sententiis uulgo inueniri potest: quam nihil ea re difficilius est: Quis enim nisi mentis inops se omnia tenere confirmet: ideo si glossulas in Virgilium legeris sub titulo meo: oro ne fide praestes. neque temerarius sum: neque audax: neque eam expositionem unquam tentauit. ille quisquis est qui falsum epigramma posuit: sentiet quid pro fuerit me tanto mendacio prouocasse: semper eius opinionis fui: quod minime ignoras: parum his fore laudis: qui in aliorum dictis sententias aucupantur. Est enim periculosa interpretatio nisi cognitio rerum praecesserit. non tamen inficior esse qui possunt. sed ipse deme loquor: qui conscius meae imbecillitatis rem arduam & nullius honoris non aggredior. Est & pernitiosa quorumdam labes & macula: ut plus in fronte ostendant quam in recessu ualeant. Praeterea multos praecipiat inanis gloriae spes: & libros imprimendi facultas multis saeculis intermissa paulo ante reuocata. Deprauantur in curia quadam codices. luroque potius cuius mortales audissimum sunt qua emendationi consulitur. adeoque in ea parte peccatur: ut quod existimabatur omnibus esse commodo id praecipue ad linguae romanae iacturam nisi adhibeatur diligentia excogitatum esse uideatur: Ex. N. ab hinc nostris: cum libros. Salusti de coniuratione Catilinae: & de bello Iugurthino: & conciones quasdam eiusdem librorum qui desiderantur saepius repeterem: contractis antiquis exemplaribus inuenimus multa esse addita: multa praepostere commutata. Scripsit ille plusquam regerebat historia numerose: ut ea obseruatione uelut carminis lege seriem uerborum posteritas tueretur. Sed quis de futuris uitis aut uirtutibus testari potest. Maiores nostri propter rerum romanarum magnitudinem nunquam existimarunt imperium ita tuiturum: ut ex toto lingua uitaretur. Fallimur crete nisi putemus aetates omnes uelut hominem consensere. Emendauimus nihil addendo: detraximus non pauca fide uetustatis ad monente. Plerique petierunt a me: & prope quotidianis conuiciis efflagitarunt: repugnaui semper: & contra meos mores quibusdam sum uisus nimis auusterus: puicittandem iure contubernalis unius conitas Itaque Antonio moretto brixiano bonarum litterarum studioso nam is saepius institui permisi ut impressoribus suis traderet & sub creta conditione pepigimus: ut interesset qui cognosceret: Homo negociolus & officiosus ita faciendum recepit. Scio Augustine pro tua humanitate & eruditione hoc te probaturum. Nam cum soleas diligentiam praesertim in litteris laudare consilium & institutum meum. Nosti enim sum uel unus et tuis domesticis qui pro tua ingenita liberalitate & officio erga litteratos tuis facultatibus aequae ac meis uitor facile ab omni offensiuncula uindicabis. Vale felicissime.